

אספת הנבחרים

ראשית הויכוח ברלי הפתוחה

הויכוח הכללי על הרצאת תח' ארלוזורוב, שהחל בליל ב' בנאומי הריביוניסטים ויינשטיין ויזבורוב (ראה עמוד 2) נמשך עד קרוב ל-3 אחר הצות. ויינשטיין הסתער על המו"מ הלונדוני והנהגתו של ויינשטיין, על הסוכנות ותנועת הפועלים האשמה בכל. יזבורוב ניתח את הדו"ח של סימפסון והאשים את הנהלת הסוכנות באישור שנתנה כאילו לדו"ח זה. הרב אום טרויבסקי בשם „המזרחי“ דיבר נגד השתתפות הישוב במו"מ, הזהיר בפני המועצה המחוקקת והסיף להתרחקות ממסירת כל הכוחות לפוליטיקה ולהתרכזות בעבודה מעשית ברוח חבת ציון. סופר רסקי אף הוא נגד המו"מ וביהוד נגד השתתפות הכנסת בו; דרש התערבות שיטתית של הועד"ל ביהסי עבודה, כי רק עם השלמת שלום-בית בין הרכוש והערבוע אפשר יהיה למשוך הון פרטי לארץ. אלמלי ה הביע אכזבה למפרע מכל נסיון לבוא לירי הסכם עם מנהיגי הערבים, מתוך ידיעתו אותם מקדמת דנא. אחרון לנאומי הלילה היה תח' ב. כצנלסון. בתוך ישיבת ממותה וברך של קריאות שיסוע הסביר את עמדת מפלגת פועלי א"י בשאלות המדיניות של הציונות על יסוד החלטות המועצה האחרונה. בבחירות ומתוך התרגשות פנימית גילה את תגודותיהם ותלישותם של הריביוניסטים, ניסח את העמדה לשאלת המועצה המחוקקת וליחסים שצריכים להוצר בארץ בין העם העברי והעם הערבי. למרות השעה המאוחרת הקשיב הרבה רשויה רבה לדברים. שנישאו מתוך כמחזון ואמנה.

המשך הויכוח בישיבה ב'

ישיבת אתמול בכוכר נפתחה במעון הועד הלאומי. המסגרת הפנוי לאורחים נצטמצם ע"י כך עוד יותר. ישב ראש ד"ר ב. מוסיונזון. נתחדש הויכוח הכללי. ראשונה דיברו אנשי סיעות השמאל הועירות. ארם קרא מן הכתב הצהרה ארוכה בשם הרשימה המרכזיובית נגד חטאי כנסת ישראל. אברמוביץ קבע הלכות היתר ואיסור בעניני מו"מ עם אנגליה וקרא לארגון משותף ולטיפול בעניניה הכלכליים של הארץ בכללה, לאו דוקא של הישוב העברי. יערי הגדיר את תנועת השומה"צ, שהוא שליחה, כעצם מעצמה ובשר מבשרה של כל תנועת פועלי א"י; סיכם את מצע השומר הצעיר לכנסת ישראל, דגל בעלי יזומה הסוכנות היהודית וטען נגד מפלגת פועלי א"י שלא הננה על ויינשטיין. וסיים בקביעת הפרוגנוזה של „חברה סוציאליסטית דו לאומית“. מן וייזל גלל את התכנית הפוליטית של הריביוניסטים; נגד מו"מ עם הערבים ועם אנגליה; אין תקוה לשינוי המצב בתקופה הקרובה; למשך שלש שנים צריך להתמסר לארגון העם העברי שיהיה לכות ויכרית את אנגליה להיענות; מה יהיה בינתיים גורל העבודה בארץ — סתם ולא פירש.

ביטוי נמרץ ומדוכז ניתן לאמונתה הציונית של תנועת פועלי א"י בפיד. בן גוריון, אשר אגב תשובה לריביוניסטים ולפועלי ציון שמאל קבע את רצון ההגשמה כאבן הבוחן לכנות הציונית, והוכיח את ההכרח החיוני אשר לציונות בחיפוש נקודות משען בעולם החיצון, כגיוס בעלי ברית באנגליה ובחתימה ליחסי הבנה עם הישוב הערבי.

בן שבת (חיפה) מרשימת הספרדים הכללית, ציון, כי הפעולה ההשוכה היהידה שנעשתה בישוב כביון לטיפוח יחסים נכונים עם הערבים היתה פעולת הסתדרות העובדים, אולם זו היתה מצומצמת וצריך להרחיבה. ד"ר מוסיונזון הביע חששות לגבי המו"מ אך עמד על הכרחיות המשכתו, ולי גם למען נוכח לפנות את"כ לחבר הלאומים ולומר, כי הנה פנינו אל אנגליה ולא הצלחנו. לדעתו, כל דיבור מוקדם בענין

אל אנגליה ולא הצלחנו. לדעתנו, כל דיבור מוקדם בענין המועצה המתוקמת מוזק באשר הוא מהליש את כוונתנו. פעולת הפירוד הריביוניסטים מוזהב יותר ממלחמת המעצמות משמאל. יעקב כהן מהתימנים התר ריע על סלקת העבודה הזרה במושבות המטעים, הכריז כי היהסים עם השכנים אסור שיהיו על חשבוננו והשבון אחינו שעלינו להביאם מהנולה; מען נגד הרביוניסטים על תעמולתם להרס הקרנות. הרב שפי - מהפועל המזרחי, תובע את עלבון העבודה העברית, סתר את טענת סופרסקי, כאילו הפועל העברי מונע בעד כניסת הון פרטי לארץ, דדש ביצור הכנסת והרחבתה וקידם בברכה את כניסת פוע"צ לתוכה כאות לאיתור. קרא לשיבת לרות ישראל ולמלחמה פוליטית על ציורי הדת שהם גם ערכים פוליטיים, כגון השבת.

תשובת ארלוזורוב

בדברי תשובה קולעים ונמרצים סיים את הויכוח הה' ארלוזורוב. סתר את הקשר הפורמלי שטעננו לו הריביוניסטים בין דו"ח סימפסון והמו"מ; במשפטים דוקרים הוקיע את אפסות הבנין הפוליטי של פון צייל ואת הסתירות המגהזכות שבו: נגד מו"מ עם ערבים מפני שהם חלק של תנועת פן-אישלאם — עם נסיונות לפקוח עיניהם על מוסימת אנגליה; נגד מו"מ עם אנגליה משום שהיא בברית עם פן-אישלאם — ובסתון כי סופה לתת יד למפעל הציוני. ארלוזורוב קרא את התלמות מועצת מפא"י, שנתפרסמו ב"דבר", הוכיח כי הדרך היחידה להנהלת המו"מ היתה זו שהלכו בה וכי היה הכרח לדחות את הקונגרס, גם כדי שתוכל הנהלת הסוכנות להביא לפניו תוצאות ברורות של המו"מ, לאישור או לדחייה, מבלי אשר תתחייב למפרע.

ישנה עיירה מסוימת בפני ממשלת המנדט.

הרב איסטרובסקי נגד הכנסת

עם נמר הויכוח הפוליטי שככה הערות הכללית ובתת הו"ר של ישיבת אהה"צ, מר י. מיוחס, את רשות הדיבור לרב אוסטרובסקי להרצאה על ארגון הכנסת, היו מקומות הצירים מחציתם פנויים, ורק לאט לאט נתמלאו. רוח של פקצת עיפית היתה שרויה על האספה בראשיתה, לאחר הסתייגות הרבה ששררה בפרק הראשון של סדר היום. אכן עם התקדם הויכוח סיע ענין הדת וההתנגשויות סביבו בין שסאל לימין, בהשתתפות ערה של קהל האוהדים, לנסוך רוח חיים בישיבה ולעשותה להכי סוערת במושב שקט זה. הרצאתו של הרב אוסטרובסקי כללה את סידור הקהלות, הועד הלאומי, ומועצת הרבנות הראשית. המרצה ציין, כי רק בופן, ת"א ובחיפה קיימות קהלות מסודרות וכן במדת מה במושבות. בטכניה ובצפת אין קהלה מאורגנת כלל ובירושלים שורר פירוד מהפיר: 12 עדות, 7 חברות קדישא, ועד העיר שלא נתחדש משנת תרפ"ג, בחוסר כל תועף פעולה, התפוררות בעניני שחיטה וכו'. בהצעות המרצה: אין לאחד את הקהלה והעיריה בת"א, כפי שמרשה ההוקה; בין תפי קידי הועה"ס — השנתה שלא יינשו בישוב דברים

הפוגעים בהגשי הקודש של הצבור העברי.

א. ברדין נגד התקציב

מר א. ברדין מרצה על תקציב הכנסת; מספר על מצבו הכספי העלוב של הועד הלאומי עד עכשיו ומציע להשתמש בזכות הטלת המסים לשם גיוס 5000 לא"י בתור תקציב הועה"ס לשנה הבאה ע"י מס הערכה שיוטל במכסה מ-100 מיל עד 5 לא"י לשנה, לאחר שהרור מעומי האמצעים. מהתקציב יוצאו 1150 לא"י לכיסוי הוצאות הבחירות וכינוס אספת הנבחרים. 1200 לא"י נרעון הרבנות הראשית והשאר — להור צאית הרגילות של הועה"ס. מלבד זה תתן אספה"ג יפוי כוח לקהלות להטיל מס הערכה נוסף לתקציבן המקומי.

ויכוח

ראשון למתווכחים הה' ד. רמז. מודה בחובת הכנסת לפסק את צרכי הדת. דוחה בשם מפלגת פועלי

ואכנסת לטפס את צרכי הדת. רוחה בשם מפלגת פועלי
א"י את הטלת התפקיד של שמירת הדת על הועה"ל.
דורש זיהוי מוסדות השלטון המקומי והקהלות. בכל
שקום שאפשר, בראש וראשונה בת"א: יש לבצר בהקד
ם את ארגון הכנסת על יסוד מדיטוריאלי.

ואשיץ דורש בשם הריביוניסטים הטלת
תקציב הרבנות על הממשלה, כמו שנהוג בעדה דתית
אחרת בארץ. עזריהו דודשת מתן זכות בחירה
לנשים בקהלות והרבנות מועצת הרבנות מוסדות חילוני
גיים ולא רק קרובים לדת, באשר מוסדות הרבנות חות
בים בכמה ענינים חיוניים של הצבור כולו, בעיקר
בעניני אישות. סו פ ר ס ק י מתנגד לצידוף
תפקידי הקהלה והעירייה, וטוען — בניגוד לחוק המפר
דש — שאסור לעיריית ת"א לקבל עליה תפקיד הקהלה
כלי קבלת סמכות מיוחדת מאת הממשלה. דורש מהכ
נסת מתן סמכות קהלה לגבות מסי חובה.

אלמליח מתריע על הסדרים הפרועים ושרירות
הלב השוררים במשרדי הרבנות ועל ההפקרות הנוהגת
בעניני שחיטה ודורש ממוסד הכנסת התערבות לתיקון

המטבח.
ס פ ל נ מוכיח לסופרסקי, כי אין כל עיכוב חוקי
להעברת תפקידי הקהלה לידי מועצת העירייה. אשר
לתקציב הוא דורש את הכפלת הסבום שהציע ברלון,
למען תוכל הכנסת להתחיל בפעולות והעברה של שירות
תי החנוך, הבריאות והעזרה הסוציאלית, תקציב
10,000 לא"י פירושו — גרוש לחודש לכל חבר הכנסת.
ביזנס קי מ, הפועל המזרחי מתנגד לרמו
בשאלת הפרדת הדת מהכנסת ומסכים איתו בשאלת
היסודי המדיטוריאלי. אברמוביץ תמה על עצם
הויכוח בדבר אבטונומיה מדיטוריאלי או פרסונלית,
מאחר שלדעתו אין אבטונומיה בנמצא כלל, כי כל מס
טעון אישור הממשלה. ואשר לדת — אם תקציב
לרתיים למען הרבנות, הרי צריך לתקציב גם לבעלי
ההשקפה המדיטוריאליסטית לצרכי תעמולתם.

בן עמי (ספרדי ריביוניסט) דורש הגברת
הפיקוח של הכנסת על הרבנות.

אדם מוחה על הדיון בעניני רבנות ושחיטה.
מכרין, כי רשימתו תלחם בדת. הרב אוסטרוב
סקי מתרים בנגדו: אזי תלך למוסקבה. האוירה
באולם מתחממת. אדם ממשיך ומודיע: אנו מודים
במלכות דאדעא וגם במלכות שמים. קם רעש. הרב
שפירא מזנק ממקומו ומתרים כנגד אדם; בן
גוריון נכנס בויכוח עם הרב שפירא. אדם מס
יים את דבריו בהזקעת הצביעות הריביוניסטית

רשויות דת.
יעקובי שלמה כהן מהתימנים מוחה נגד
בתי הדין הנפרדים שמציע הרב אוסטרובסקי, לאשכנז
זים לחוד ולספרדים לחוד — פירוד שהנהו עלבון לכל
יהודי לאומי, אולם מכיון שבך, הוא חובע את זהות
התימנים. פונה כלפי שמאל ומזכיר לו: יסודות תהי
סטוריה הישראלית בתנ"ך. אף הוא משלח את אדם
לרוסיה. יבצאלי ואחרים מוחים נגד דבריו.
ארלזורים מביע מחאה נגד קריאותיהם של הרב
אוסטרובסקי ויעקוב כהן. הרב אוסטרובסקי
טוען שהמזרחי נגד כפייה, אך לא יסכים שאחרים
יילחמו בדת. בן גוריון עונה לו, כי הוא עצמו
נלחם לדת.

כל פרשת חילופי הדברים מלווה במחאות כפיים

(המשך בעמוד 4)